

weinig behept met syrisch-afrikaansch-joodsche ideeën.

Anderen zeggen, dat ieder door het verschil in ras wordt bepaald, maar trekken uit het feit, dat de bevolking van Galilea in de dagen van den Heere Jezus zeer gemengd geweest zou zijn, de conclusie, dat de Heere Jezus geen Jood is geweest, maar een Ariër⁷⁶⁾, en dus verwant aan het Germaansche ras, dat ook Arisch is, en sommigen handhaven zoo ook de beteekenis van den apostel Paulus voor Ariërs — hij komt immers uit Tarsis, een plaats met veel gemengde bevolking.⁷⁷⁾

M. VREUGDENHIL.
(Slot volgt.)

76) Zoo bijv.: Chamberlain, Andersen (de man van Marcion!), Molenbroek (zie noot 68) en Rosenberg.
77) Zoo bijv. Chamberlain, die fel anti-semiet is, maar groote waardeering heeft voor Paulus, en zoo ook Andersen. Zij zijn de echte Marcionieten.

UIT DE SCHRIFT

De werkelijkheden der menschen en de waarheid Gods.

Wat is waarheid!
Joh. 19:38.

Goethe heeft eens het weinig dichtertelijke woord geschreven: „ik hoop óók uit de waarheid te zijn, maar dan uit die der vijf zinnen“.

Een uitspraak, die wij eer en meer verwachten zotden van een koud rationalist dan van een fijn-zinnig poëet, wiens dichtertelijke geest hem telkens deed uitstijgen boven de waarneembare werkelijkheden naar de ideële mogelijkheden en wiens gemoed het pijnlijk conflict tusschen die twee zoo diep moest gevoelen.

Toch is de moderne mensch, de mensch-van-nu, nog niet veel verder gekomen dan tot de vage hoop van Goethe.

En die hoop wortelt eigenlijk in... negatie. Zij ontkent namelijk, dat er onder en achter de zintuiglijk-waarneembare werkelijkheid nog een dieper verband der dingen zou liggen.

Dat er behalve de naspeurbare werkelijkheid ook waarheid zou zijn, pure waarheid, omdat alle dingen eerst door den eeuwigen God zijn gedacht en in systeem gezet; en daarna pas zijn gerealiseerd. Zoodat het wezen der dingen en hun onderlinge relaties ook kenbaar zouden zijn, krachtens de openbaring van den hemelschen Uitdenker en Maker. En we dus tot taak zouden hebben ons niet tevreden te stellen met het koninkrijk onzer werkelijkheden, doch te zoeken naar het Koninkrijk der waarheid. Der waarheid omtrent God en goddelijke dingen, den mensch en de menselijke dingen. Dus: aangaande zonde en genade, wereld en kerk, het nu en de toekomst.

En het is wel een sombere verzwaaring geweest van het lijden van Christus, dat Hij, die gekomen was om der waarheid getuigenis te geven, niet is geloofd, zelfs niet is miskend, maar absoluut is genegeerd.

Daarom vroeg Pilatus, toen Jezus van dat Koninkrijk, van Zijn Koninkrijk der waarheid sprak, dat door Zijn getuigenis gebouwd werd: wat is waarheid?

Over het karakter van die vraag of dien uitroep is alle eeuwen door gediscuteerd.

Was het scepticisme? twijfelzucht van een teleurgestelden zoeker? Of agnosticisme? loochening dat waarheidskennis mogelijk is? Of verlangen van een vragende ziel, gelijk meerdere kerkvaders er in meenden te beluisteren? Of een practicisme van licht allooi, nieuwe zakelijkheid?

Dit is in ieder geval zeker: Pilatus stelt zich op den bodem der werkelijkheid. Die is vast. Daarop kan men met beide voeten staan. De waarheid hangt in de lucht, is slechts een denk-beeld, een droombeeld, in nevelen gehuld. Pilatus heeft genoeg aan de bereikte werkelijkheden van zijn hooge carrière en wat daarmee samenhangt. Voor het behoud van die werkelijkheid wil hij waken.

Hij gevoelt niet het minste verlangen de onbekende x uit het problemenboek der wijsgeeren op te lossen, want ieder rekenaar komt tot een eigen uitkomst, en niemand heeft het antwoordenregister, dat de juiste oplossing laat controleeren.

En hier staat nu vóór hem een gebonden en geslagen mensch, die beweert de waarheid te kennen en haar kenbaar en aanvaardbaar voor ons te kunnen maken, en uit de waarheid een koninkrijk te kunnen bouwen dat de toekomst beheerscht. Die ook beweert dat menschen „uit de waarheid“ kunnen zijn en dan naar Hem luisteren, den Koning der waarheid.

Och kom! Wat is waarheid? Die vraag stellen is hem genoeg. Hij verwacht of begeert geen antwoord.

De waarheid der vijf zinnen is hem voldoende. Ook deze smaad heeft Jezus zwijgend gedragen, en dat dragen was Hem zielelijden, want Zijn hoogste profetisme werd hier genegeerd, als waar-deloos op zij gezet.

Hier groeit tegelijk de crisis tusschen Wereld

en Kerk, die de eeuwen zal beheerschen, de crisis tusschen leugen en waarheid.

De moderne mensch-van-nu wil geen pure materialist meer zijn. Maar hij is practiciest. Hij wil staan op den bodem der werkelijkheid, der zakelijkheid. Hij laat in het boek zijner wetenschap vele bladen open. Die zijn voor de onkenbare waarheid gereserveerd, pro memorie! Doch die bladen blijven leeg, al dragen ze opschriften met vraagteekens. Daarna beginnen pas de volgeschreven bladen der waargenomen werkelijkheden. En op deze laatste baseert hij zijn leven en zegt dan: „ik hoop ook uit de waarheid te zijn, maar uit die der vijf zinnen“.

Doch als Christus de eerste bladen volschrijven wil met de waarheid die uit God is, dan ontneemt de zondaar hem het boek en vraagt: wat is waarheid? Hij wil de waarheid niet weten. Doch de christen, die den lijdenden Borg als Koning der waarheid leerde kennen en liefhebben, weet dat de waarheid alleen vrij maakt, verheugt zich met diepe zielevreugd over het geopenbaard getuigenis van zijn Heiland in deze verleugende wereld en zegt: „Uw Woord is de waarheid.“

Zoo dankt hij dat deze waarheid den kinderen des Koninkrijks is geopenbaard.

Want een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Christus.

Universeel en internationaal christendom!
De Kerk, draagster en verkondigster der waarheid Gods!

Die door bloed is gekocht.
Dat is waarheid!

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN

„Moet dat nu zóó?“ (IX.)

Enkele andere symptomen zijn er voorts nog wel aan te wijzen, die bewijzen, dat de leiding in ons kerkelijk leven in den laatsten tijd vrijwel ontbreekt.

Vóór ik verder ga, wil ik even reflecteeren op een opmerking, die tot mijn verwondering iemand deze week mij deed. Hij vond, dat het wel wat te ver ging, als ik zoide, dat de leiding zoek was. Waren de Gereformeerde Kerken dan niet trouw aan de belijdenis? Werd er niet gepreekt overeenkomstig de Schrift? Zou men daarom kunnen zeggen, of mocht men althans den indruk wekken, alsof de Gereformeerde Kerken niet meer waren de wettige kerkformatie?

Tot mijn verwondering, zoo zei ik reeds, hoorde ik deze overigens in alle vriendelijkheid tot mij gekomen opmerking. Want ik verbaas me erover, dat zulke misvattingen mogelijk zijn ten overstaan van wat ik toch nog onlangs over de wettigheid der Gereformeerde Kerken schreef. Daar moge ik dan ook naar verwijzen. Hier vergunne men mij de opmerking, dat de wettigheid van een kerkformatie, gelijk ik reeds ettelijke malen betoogde, voor mijn besef niet afhangt van het aantal „goede“ dominees en „goede“ preeken. Er kan — ik herhaal het — een periode zijn, waarin er meer „goede“ dominees met „beste“ preeken in een secte zijn, dan in de wettige kerk; terwijl toch die wettige kerk, naar Calvijn's (door Dr Oorthuys thans in zijn doleantiebestrijding verkeerd uitgewerkte) woord, aanspraak houdt op „den naam en de eer“ van die wettige kerk.

Maar die „eer“, waarop de wettige kerk „recht“ heeft, móet men haar dan ook geven. Die moeten haar juist zij geven, die haar wettigheid bereid zijn met hand en tand te verdedigen (en zulks dan scherper en daardoor krachtiger, dan pluriformiteits-redenaars het krachtens hun overtuiging kunnen doen). Want men geeft aan de kerk van den Heer (Kurios) Jezus Christus haar recht NIET, indien men haar „eere“ naar buiten verdedigt, zonder evenwel tegelijk naar binnen haar zwakheden haar zelf voor te houden. Zulke houding miskent de kerk, maakt er in de practijk een stichtelijke club van, onthoudt haar dus haar eere, en prikkelt het ambt der geloovigen niet meer.

Zondag j.l. sprak ik een kerklid, die mij vertelde, dat hij eens een ouderling, die hem gezegd had: „ik sta al négen jaar in het ambt“, geantwoord had: „zoo kort nog maar? Ik sta al meer dan vijf en twintig jaar in het ambt“, — daarmee doelende op het „ambt aller geloovigen“. Deze broeder had in den kerkeraad geen zitting. Ik ben er zeker van, dat hiermee ieder het eens is, niet het minst hij, die mij aansprak in boven gemelden zin. Maar dan moeten we ook dat ambt der geloovigen instigeeren. En daaraan meehelpende, dan ook voorts niet verwonderd staan, als iemand zegt: „de leiding is zoek“, zoodra hij aantoonen kan — wat niet tegengesproken werd — dat onder hen, die ambtsshalve, of door benoeming in een of andere redactie, leiding geven, de koers nu eens dien, dan weer een anderen kant uit gaat. Want in dat geval ligt in zoo'n uitspraak niet meer, maar ook niet minder opgesloten dan dit: a. onder hen, die op een of andere manier leiding geven, is op veel punten de vaste koers afwezig; b. dit werkt natuurlijk op het leven der kerken, op de bediening van het ambt der geloovigen nadeelig in; het is juist de eere der Gereformeerde Kerken, dat dit zoo wezen moet, want ze vormen geen collegialistisch geregeerd gezelschap, dat met zijn „leiders“ geen wezenlijk contact heeft; c. en ten deele is, juist vanwege die gemeenschaps- oefening tusschen de geloovigen in het algemeen, en de

leidende figuren in het bijzonder, toch ook de onzekerheid in de kringen van laatstgenoemden een terugslag op bestaande onzekerheid in de massa der geloovigen zelf. Als de leden der Gereformeerde Kerken in massa be geluid, dat ze vroeger lieten hooren, nog even sterker lieten vernemen en doórdringen in de laatste tijden, dan zouden veel leiders het wel hebben nagelaten te doen wat ze hebben gedaan, óf in elk geval zich de moeite hebben gegeven, breed en objectief daarvoor hun argumentaties te geven, met hartelijke begeerte tot uitwisseling van gedachten. Inplaats daarvan krijgt men vertoogen tot staking der gedachtenwisseling, juist ook van den kant dergenen, die van plan zijn, op het door anderen afgeraden pad heel kalm verder te gaan.

Na deze tusschen-opmerking, die misverstand afsnijden wil, wijzen we op de onzekere houding, die men in den laatsten tijd ingenomen ziet inzake de tucht over leden van partijen, unies, bewegingen, welke van bijbelsche onderstellingen uitgaan, deze in bepaalde programma's vastleggen of ook min of meer bedekke ze uitspreken in een of andere „staatsleer“ of „maatschappijleer“.

Wat is er op dit punt een tragische, soms benauwende onzekerheid!

Toen de generale synode van 1933 te handelen kreeg over de C.D.U., heeft de rapporteerende commissie (Acta, bl. 180/1) verwezen naar de generale synode van Leeuwarden, 1920, die blijkens Acta, art. 122, heeft uitgesproken, dat „in een organisatie, die zich stelt op den grondslag van den KLASSENSTRIJD, geen plaats is voor een lid eener Gereformeerde Kerk“.

Dat is het negatieve. De commissie had niet te spreken in 1933 over het positieve in de uitspraak van 1920: „dat de kerkeraden de ROEPING hebben om inzonderheid bij huisbezoek en catechisatie de leden der Kerk te vermanen, zich te voegen bij organisaties, die staan op Christelijken grondslag, tenzij dan dat er bijzondere redenen zijn, waardoor zulk een aansluiting onmogelijk of niet wenschelijk zou zijn“ (Leeuwarden, art. 122, Acta bl. 64).

Intusschen verdient dit positieve geluid van 1920 in 1936 wel de aandacht. Evenals enkele passages uit het rapport, dat indertijd (1920) te Leeuwarden te deze zake is ingediend.

Zoo denk ik aan deze uitspraak: „Vervolgens merkt Uw Commissie op, dat naar haar overtuiging een Generale Synode, in het algemeen en kerkelijke vergadering, geen uitspraken van algemeen aard mag doen, dan die welke rechtstreeks door het Woord Gods worden geboden of er mee kunnen worden bewezen“ (bl. 249). Ik denk hierbij aan wat in Leeuwarden 1920 nog niemand in zijn gedachten hebben kon: de N.S.B. — Staat het vast — en ik acht dit zonder enige redelijke tegenspraak vast te staan — dat rechtstreeks door het Woord Gods (gereformeerd verstaan) kan bewezen worden, dat de N.S.B. in haar geheel door iedereen heel gewoon kerkerand en door elk heel gewoon gemeentelid moet en kan worden veroordeeld als daarmee ten zeerste in haar grondslagen strijdig, dan zou zulk een uitspraak vandaag al ettelijke malen in concrete gevallen móeten zijn geschied. Inplaats daarvan hoort men beweren, dat een kerkeraad of classis voor het doen van zulk een uitspraak wachten moet op een generale synode (feiten zijn bekend). Intusschen laat men de N.S.B.-ers — ik herhaal het — wroeten in het lichaam van Christus, en laten zich leden der kerken, die zich in h a a r „gevangenschap“ hebben gegeven, ertoe verleiden, vlak tegen de roeping van Zondag XII. 2e antwoord in, den God der waarheid in het aangezicht te slaan door het opstellen van onduidelijke formules, die het onchristelijk karakter dezer beweging maskeeren moeten. Men laat de strijdende kerk drie jaar pauzeeren; en de strijders tegen die kerk weten inmiddels de „voordeelen“ van den wapenstilstand (want ook als strijd tegen bederf, niet alleen als medicijn alleen is de tucht te zien) grondig uit te buiten. Intusschen krijgt men het tragisch-comische effect, dat de kerken op een kerk-herdenkingssamenkomst bidden: „brenge, Heer, al uw gevangenes weder“, terwijl de gevangenen der N.S.B. duizendmaal erger in de gevangenis der zonde en der baby-nische verarring en vijandschap beklemd zitten, dan de gevangenen der Haagsche synode, aan wie men dan bij voorkeur denkt in zulk psalmgezang...

Een andere uitspraak uit hetzelfde rapport is deze: „Het spreekt wel vanzelf, dat geen belijder van den Christus, die in liefde tot God en liefde tot den naast ons de hoofdsom der wet leerde zien, behoort in een vereeniging, die haar leden zou verplichten of althans oproepen tot haat.“ Enkele regels verder (nog op bl. 250): „Uw Commissie meent erop te moeten aandringen, dat nooit iemand onder censuur worde geplaatst, tenzij dan, dat, als boven gezegd, het gaat om een organisatie, die zich uitdrukkelijk stelt op een doot Gods Woord verboden grondslag in DAT geval zou, indien naar de vermaning niet wordt gehoord, tot censuur MORTEN worden overgegaan“ (ik spatteer hier en daar).

Zeker, hier is de kwestie van den klassenstrijd. En het staan op den grondslag daarvan wordt als de kern der zaak gezien. Maar wij denken weer aan C.D.U. en N.S.B. Hebben de hier ontwikkelde gedachten ook haar consequenties inzake C.D.U., of N.S.B.? En wordt daarnaar gehandeld? Wordt door alle leiders der Gereformeerde Kerken erop aangestuurd, dat hiernaar gehandeld wordt? Twee vragen, die we terwille van de ruimte bewaren tot een volgenden keer.

K. S.

De verbondsg...
theologie tot on...
de bepaling van...
dat van „medes...
ditatieve betee...
Dat dit voor...
breed te ontwik...
artikelen. Misc...
gelegenheid vo...
machers theorie...
kottagegefühl“ do...
in het licht va...
„nigje“ relati...
het verbond S...
met de fictie v...
gefüh!“ en w...
deugdelijks ten...
GIGKEITSgefüh...
kort en veel te...
van onze lezers...
en dit wat d...
Thans echter...
werker-God...
bondsgedachte...
streeks de vraag...
duktegraad, me...
hoeyd daarber...
door herstellen...
ens Gods openk...
ischen wat...
sicht) ook in e...
In het kort n...
mans gecritisee...
en hierop neer...
a) God heeft...
den mensch ee...
schapen als beg...
angs-beschikk...
zich doen gold...
breken).
b) Dit verbon...
vanden zún...
menschen God...
mensch, een v...
God bindt zich...
aan God; beiden...
zeds bepaald...
onderscheiden...
wenscht) van...
natuur“ en doc...
c) Dat dit ve...
Oftstaan, en o...
den-sijdtige“...
ling. Het onein...
de mensch word...
de eeuwen lang...
ter.

d) Dat dit „so...
sovereine besch...
gen a a k t won...
bekendmaking...
ntrede van der...
mensch óerst...
„aanzetting“...
alieren, gron...
vervolgens, na...
de vraag voor...
we willen zien...
bepalingen van...
„in“ te „...
verbond nu o...
making van het...
beschikkin...
rische moment...
d.w.z. als de m...
als het diploma...
existentieel. De...
van de oer-term...
weldaden v...
kracht is, dat v...
Met andere woo...
tusschen God...
in en door een...
achteraf óó...
verbondstermen...
tusschen God...
wezen voor wie...
di-pleurisch, m...
haakjes — de...
verschrikkelijk...
als geloovige, in...
(en gesproken-b...
eindige qualita...
indien men UT...
VERKEER (ven...
daag slechts...
mensch behoort...
(m.a.w. IN di...
achteraf ha...
moment der go...
eerste dagen v...
leef eerst, DI...
punt zijn mens...
als van het MO...
bond.